

ВЛИЯНИЕ НА СЕКСУАЛНИЯ ДЕБЮТ ВЪРХУ ИНТИМНИЯ ЖИВОТ НА ИНДИВИДА

Диана Димитрова, Жана Павловска, Дияна Петрова, Венелина Михайлова

*Катедра по здравни грижи, Медицински университет
„Проф. д-р Параскев Стоянов“ - Варна, Филиал Велико Търново*

THE INFLUENCE OF THE SEXUAL DEBUT ON THE INTIMATE LIFE OF THE INDIVIDUAL

Diana Dimitrova, Jana Pavlovska, Diyana Petrova, Venelina Mihaylova

Department of Health care, Affiliate Veliko Tarnovo, Medical University of Varna

РЕЗЮМЕ

Сексуалният дебют бележи нов етап в живота на личността. Той е преход към света на възрастните, нов стадий в развитието и революционен скок в разбирането на любовта.

Целта на настоящото изследване е да се проучи влиянието на сексуалния дебют върху последващите интимни преживявания на индивида.

Материал и методи: Проучено е мнението на 100 жени на средна възраст 29,3 години. Използвана е авторска анкетна карта с 8 въпроса. Единият от въпросите включва четиристепенна Ликертова скала за оценка на нагласите към интимните отношения и любовта. Изследването е проведено в периода 01.05.2018-30.06.2018 г., а данните са обработени с Excel 2013.

Резултатите сочат, че средната възраст за начало на половия живот е 16,6 години. Хората с негативен спомен от първия сексуален контакт: са по-склонни да се разделят с партньора си, ако спрат да го обичат; по-рядко се влюбват; по-слабо вярват, че съществува „вечна любов“, в сравнение с жените с позитивен опит. Не е установена статистически значима разлика относно влиянието на сексуалния дебют върху стабилността на връзката.

Ключови думи: сексуален дебют, интимност, любов

ABSTRACT

Introduction: The sexual debut notes a new stage of person's development. It is a way toward the world of adults, a new stage in development and a revolutionary step in the understanding of love.

Aim: The purpose of this study is to investigate the influence of the sexual debut on the next sexual experiences of the person.

Materials and Methods: We studied the opinion of 100 women aged 29 to 30 years. An original inquiry card that comprised 8 questions was used. One of the questions included a four-level Likert-type scale for appraising the intimate relationships and love. The study was conducted between 1/05/2018 and 30/06/2018, and the data were analyzed using Excel 2013 software.

Results: The results show that the average age for starting a sexual life is 16.6 years. People who have negative experience from their first sexual act are more inclined to split up with their partners, if they stopped loving them, they rarely fall in love, hardly believe in the existence of "eternal love" in comparison with women with positive experience. There is no considerable difference concerning the influence of sexual debut on the stability of the relationship.

Keywords: sexual debut, intimacy, love

ВЪВЕДЕНИЕ

Няма съмнение, че сексуалното съзряване на съвременното поколение започва по-рано в сравнение с поколението преди 50 години. Това от своя страна води до по-ранна сексуална активност с произтичащите от това последици. Според ръководителя на офиса на Световната здравна организация (СЗО) в България доц. Михаил Околийски 40% от момчетата и 21% от момичетата в девети клас твърдят, че са правили секс (2). Изследване на Фонда на ООН за населението и на Българската асоциация за семейно планиране през 2016 г. установява, че възрастта за първия сексуален контакт у нас е 16,3 г. (11). За сравнение – възрастта на сексуалния дебют в Испания е 19,2 г., Италия - 18,9 г., Русия - 18,7 г., Франция - 18,5 г., Германия - 17,6 г. След България са само Дания, Швеция и Исландия с 15,6 г. (10).

За ранното започване на интимен живот допринасят различни фактори. Един от тях е формирането на нов сексуален морал. Откриването на контрацептивните таблетки даде път на секс без страх от забременяване. Така „обезчестяването“ на момичето вече не крие опасност от раждане на нежелано дете. Изискването към жената да е девствена до първата брачна нощ днес се възприема като третирането ѝ като предмет, който се обезценява, ако „бандеролът е скъсан преди продажбата“ (1). Съвременните младежи стават сексуално зрели десетина години преди да са достигнали социална зрялост, когато биха могли да създадат свое семейство и деца. Така сексуалното въздържание до брака трудно може да се аргументира с рационални доводи. Това прави секса преди брака по-скоро норма, отколкото изключение.

Мотивите за началото на половия живот са доста разнообразни. Възможно е сексуалният дебют да се провокира от груповия натиск, с цел да се избегне чувството за отхвърляне и различност от референтната група. Имайки предвид кризата на пубертета, когато се формира личната идентичност, подчиняването на груповите норми е начин за самопознание и сверяване с реалността. Много често сексуалната инициация е без взаимно съгласие. За момичето тази принуда предполага липса на истинска емоционална близост. Така често се стига до дълбоко разочарование, което рефлектира върху бъдещия сексуален живот на девойката, отношението ѝ към другия пол, доверието в междуличностните отношения.

Осъществяването на сексуален контакт „напук“ на родителските забрани може да бъде твърде рисков, защото в повечето случаи парт-

ньорът е без значение, а използването на предпазни средства е изключение. Влизането в модела „аз губя – ти губиш“ е част от сценария на безпомощност, който най-често се развива в семейства с деспотични родителски методи на възпитание. Абсурдът на тази ситуация е в това, че родителят оправдава свръхконтрола с безотговорността на своето дете, а на практика колкото повече един човек е по-контролиран, толкова по-безотговорен става. Отсъствието на заинтересуваност и родителска грижа е друг мотив и причина за ранен сексуален дебют сред младите хора. Импулсивното поведение, употребата на алкохол и упойващи вещества, липсата на способност да казваш „не“ също са част от провокациите за старта на половия живот. Любопитството се посочва като най-разпространения повод да се пристъпи към интимност. Овладеяването на половите роли изисква придобиване на опит, който се трупва не само по подражание и чрез идентификация, но и чрез лична апробация. Здравословният сексуален опит може да бъде подходящ за развитието и да бъде възнаграждаващ за юношите, въпреки свързаните с него рискове. В научната литература има голям брой проучвания, анализиращи дългосрочните здравни корелации между сексуален дебют и сексуалното здраве. Приема се, че ранното започване на сексуален живот води до различни рискове, свързани с полово предавани болести, нежелана бременност, самотно майчинство, ранни бракове, лош социално-икономически статус, по-голям брой сексуални партньори (9, 5). *Малко обаче са проучванията, които изследват емоционалните последици от сексуалния дебют върху поведенческите модели в зряла възраст, свързани с преживяването на здравословна интимност и любов.*

Според Рейчъл Голдън наградите, свързани с ранен дебют, включват по-голяма романтична привлекателност, удовлетвореност от запознанства (наблюдавано само при мъже) и сексуално удовлетворение (само при мъже) (3). Други учени смятат, че *ранната сексуална инициация е свързана с повишаване на депресивната симптоматика и с отрицателни физически и психологически симптоми, по-отчетливо изразени при момичетата* (4). Изследване от 2015 г. показва, че след първия сексуален контакт младите хора преживяват нарастване на фокусираните върху проблемите взаимодействия с родителите, намалено усещане за принадлежност в училище и по-рядко участие в религиозни дейности (6). В проучване на учени от Колумбийския университет (САЩ) се твърди, че сексуалната мотивация,

пробудена от хормоналните промени в пубертета, води до хиперсексуалност, която изисква интервенция и контрол на възрастните (7). Според Робърт Риктър ранната сексуална активност сериозно подкопава способността на момичетата да формират стабилни бракове като възрастни, а започването на сексуална активност в по-напреднала възраст е свързано с по-високи нива на лично щастие (8).

Явно търсенията на учените са в различни посоки в зависимост от техните лични пристрастия, времевия контекст и културния ракурс. Това силно затруднява сравнителните анализи. Липсва и единен психологически инструментариум, който да отразява относително точно описаните феномени. Затова настоящото проучване има някои ограничения, свързани с дефиницията на понятията „интимност“ и „любов“ и наличието на утвърден метод за тяхното измерване.

Целта на настоящото изследване е да се проучи влиянието на сексуалния дебют върху последващите интимни преживявания на индивида.

МАТЕРИАЛ И МЕТОДИ

Проучено е мнението на 100 жени на средна възраст 29,3 години. Участието на респондентите е на случаен принцип, доброволно и анонимно. За целта е създадена анкетна карта с 8 въпроса. Единият от въпросите включва четиристепенна Ликертова скала за оценка на нагласите към интимните отношения и любовта. За да се проучат и сравнят различията, обусловени от възрастта, респондентите условно са разпределени в две възрастови групи: 19-28 години и 29-55 години. Изследването е проведено в периода 01.05.2018-30.06.2018 г. в градовете Велико Търново и Варна, а данните са обработени с Excel 2013.

АНАЛИЗ НА РЕЗУЛТАТИТЕ

В настоящото проучване средната възраст на сексуалния дебют на участниците е 16,7 години, като съществува разлика между двете групи. Тези на възраст 19-28 години (n=59) са започнали полов живот средно на 16,3 години, а във възрастовата група от 29 до 55 години (n=41) средната възраст е 17,02 години. Това потвърждава тенденцията за намаляване на възрастта на сексуална инициация. Дванадесет момичета все още не са имали сексуален контакт и те представляват 12% от общата извадка. Тяхната средна възраст е 20,5 години. За да се проучи емоционалният аспект на първия коитус на жените, бе зададен въ-

просът: „С какви чувства си спомняте своя пръв сексуален партньор/партньорка?“. Отговорилите на този въпрос са 82, като 5% от тях (n=4) твърдят, че не си спомнят, а 83% (n=68) са запазили добри чувства. За 10 от жените (12%) преживяването е било толкова кошмарно, че не искат да си спомнят за него (Фиг. 1).

Фиг. 1.

Нашето изследване не установи връзка между възрастта на сексуалния дебют и негативните преживявания, свързани с него. Вероятно сам по себе си този фактор не оказва значимо влияние. Анализирайки нагласите на жените с негативен спомен, стигнахме до извода, че те са по-склонни да се разделят с партньора си, ако спрат да го обичат (72%), по-слабо вярват, че съществува вечна любов (21%), не са убедени, че човек трябва да има дете само от партньор, когото обича истински (45%), съгласни са, че „любовта изчезва през прозореца, когато бедността влезе през вратата“, т.е. само любовта не е достатъчна за съществуването на една връзка (67%). Това показва, че емоционалното неудовлетворение от първия сексуален акт оказва съществено влияние върху по-късните нагласи към интимността и „вярата“ в силата на любовта. В конкретния случай не са взети предвид други житейски обстоятелства, като последващи сексуални и афективни връзки с неблагоприятен изход, данни за сексуално насилие, модел на взаимоотношенията в собственото семейство и други съществени фактори, които биха могли да формират негативна нагласа към дългосрочните интимни отношения.

От съществено значение е фактът, че жените с „лош“ спомен от своя сексуален дебют много по-често не споделят мнението, че секс без любов е проституция. Това може да се тълкува като отказ да се идентифицира сексът с любовта или на секса да се предаде самостоятелно значение като

потребност, необвързана непременно с дълбоки емоционални преживявания. Мнението, че „сексът без любов е проституция” споделят по-младите жени и в най-голяма степен тези, които все още не са имали сексуални контакти (67%).

Мнението, че върху секса се крепи всяка интимна връзка се споделя от всички анкетиранни в еднаква степен, като момичетата, които все още не са имали сексуален контакт, изразяват най-висока степен на несъгласие – 17% срещу средно 7,3% от общата извадка.

Тези жени, които са преживели негативен първи сексуален контакт, са склонни два пъти по-често да се влюбват, в сравнение с останалите. Двадесет и четири процента от тях декларират, че са се влюбвали няколко пъти (в сравнение с 11,4% сред останалите анкетиранни).

Настоящото проучване сравни двете възрастови групи и отговорите на жените, които все още нямат сексуален контакт (Табл. 1). Изводите сочат, че между тях има значими различия.

Младите жени са по-малко склонни на компромиси и биха се разделили с партньора си, ако

спрат да го обичат. Те по-силно вярват, че човек трябва да има дете само от партньор, когото обича истински, по-категорични са, че сексът без любов е проституция. Не са склонни да се съгласят, че бедността може да компрометира любовта между двама души. Младостта сама по себе си е време на романтични преживявания и това се отразява върху разбирането за сексуалността и интимните преживявания. Убедеността в силата на любовта и категоричното ѝ обвързване със секса са двигател на репродуктивното поведение. С нарастване на възрастта жените декларират по-голяма гъвкавост относно разбирането за любовта, по-компромисни са в отношенията си, но са по-силно убедени, че бедността може да повлияе негативно върху взаимоотношенията. С нарастване на възрастта намалява честотата на тези, които никога не са се влюбвали, и се увеличава честотата на тези, които са се влюбвали няколко пъти. Интересно е, че тези жени, които са заявили „постоянно съм влюбена”, е по-вероятно да са над 29 години, разведени и с по-силно изявена нагласа, че „върху секса се крепи всяка ин-

Табл. 1. Резултати от проучването, свързано с нагласите към любовта и секса (в относителен дял)

Твърдения	Напълно съгласен (%)			По-скоро съгласен (%)			По-скоро несъгласен (%)			Въобще не съм несъгласен (%)		
	19-28 г.	29-55 г.	Virgo ¹	19-28 г.	29-55 г.	Virgo	19-28 г.	29-55 г.	Virgo	19-28 г.	29-55 г.	Virgo
Ако човек спре да обича партньора си – трябва да се раздели с него.	62	37,5	75	27	22,5	17	8,6	35	0	1,8	5	8
Има вечна любов, която трае „докато смъртта ни раздели“.	37,3	26,8	25	34	31,7	50	22	29,3	17	6,7	12,2	8
Човек трябва да има деца само от партньор, когото обича истински.	70,6	58,5	92	22,4	24,5	0	7	9,7	8	0	7,3	0
„Любовта изчезва през прозореца, когато бедността влезе през вратата“.	6,9	12,2	0	3,5	26,8	0	42	46,3	43	47,6	14,7	57
Секс без любов е проституция	33,8	12,2	59	13,4	29,3	8	32,2	43,9	25	20,6	14,6	8
Върху секса се крепи всяка интимна връзка.	24,1	30	17	43,1	35	41	25,8	27,5	25	7	7,5	17

¹Virgo или Virgo intacta е момиче, което все още не е имало сексуален контакт с мъж, девственица.

тимна връзка”. От друга страна най-силна вяра в любовта имат момичетата, които все още не са имали сексуален контакт (Virgo intacta). По-голям процент от тях са се влюбвали само веднъж (23%) или никога (19%).

В **заключение** трябва да се отбележи, че интимните преживявания са многопластови и разнообразно детерминирани. Настоящото проучване има фрагментарен характер и редица ограничения, за които изследователите си дават сметка. В обема на нашата извадка данните сочат, че първият сексуален контакт оказва влияние върху бъдещите интимни отношения, а негативният сексуален дебют е предпоставка за по-слаба вяра в силата на любовта.

ЛИТЕРАТУРА

1. Бостанджиев Р., Петкова Р. За любовта и секса откровено. Учебно помагало. Изд. Просвета, 2010, с. 49.
2. Електронен вестник 24 часа, 01.02.2017.
3. Golden, Rachel Lynn. The risks and rewards of sexual debut. *Developmental Psychology*, 52(11), 2016. 1913-1925.
4. Holloway Ian W., Dorian E. Traube. Effects of Sexual Expectancies on Early Sexualized Behavior Among Urban Minority Youth. *J Soc Social Work Res.* 2012 Jan; 3(1): 885.
5. James, Jenée, Ellis, Bruce J., Schlomer, Gabriel L., Garber, Judy. Sex-specific pathways to early puberty, sexual debut, and sexual risk taking: Tests of an integrated evolutionary-developmental model. *Developmental Psychology*, Vol 48(3), May 2012, 687-702.
6. Kugler Kari, Sara A. Vasilenko, Nicole M. Butera. Long-Term Consequences of Early Sexual Initiation on Young Adult Health. *The Journal of Early Adolescence*, 2015.
7. O'Donnell Lydia, Carl R. O'Donnell and Ann Stueve. Early Sexual Initiation and Subsequent Sex-Related Risks among Urban Minority Youth: The Reach for Health Study. *Family Planning Perspectives*. Vol. 33, No. 6 (Nov. - Dec., 2001), pp. 268-275.
8. Rector Robert E. Lauren R. Noyes, Shannan Martin The harmful effects of early sexual activity and multiple sexual partners among women. *The Heritage Foundation*. 2003.
9. Sandfort Theo G.M. Long-Term Health Correlates of Timing of Association Between Condom Use at Sexual Debut and Subsequent Sexual Trajectories: A Longitudinal Study Using Biomarkers. *AJPH* June 2007.
10. Wellings Kaye et al. Sexual behaviour in context: a global perspective. *Journal paper*. WHO.
11. Българска асоциация по семейно планиране и сексуално здраве (БАСП). www.safesex.bg.

Адрес за кореспонденция:
доц. Диана Димитрова
Филиал на Медицински университет – Варна
ул. „Михаил Кефалов“ 2
Велико Търново
e-mail: dimitrova@mu-varna.bg